

Kancelária Rady pre mediálne služby

Pracovný materiál Kancelárie Rady na zasadnutie Rady pre mediálne služby dňa 26. 2. 2025

Správne konanie č. 0011/SKO/2025, 0030/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0123/SKO/2024, 0124/SKO/2024)

Predmet: § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Účastník konania: Slovenská televízia a rozhlas

Správny orgán: Rada pre mediálne služby

Dátum: 19. 2. 2025

NÁVRH UZNESENIA č. 1:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 ods. 1 až 4 a § 110 ods. 2 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej, postupom podľa § 225 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. v správnych konaniach č. 0011/SKO/2025, 0030/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0123/SKO/2024, 0124/SKO/2024) rozhodla, že účastník správnych konaní:

Slovenská televízia a rozhlas, so sídlom: Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 56 398 255

porušil

povinnosť ustanovenú v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

tým, že

1. že v rámci programovej služby Jednotka odvysielal dňa 23. 5. 2024 v čase o cca 19:00 hod. v programe *Správy RTVS* príspevok *Volebný model: voľby do Európskeho parlamentu*, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu tým, že účastník konania v rámci predmetných príspevkov, ktoré informovali o výsledkoch prieskumov volebných preferencií v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu 2024, nezverejnil výsledky preferencií všetkých politických subjektov, ktoré v týchto voľbách kandidovali,
2. že v rámci programovej služby Rádio Slovensko odvysielal dňa 4. 6. 2024 v čase o cca 18:00 hod. v programe *Rádiožurnál* príspevok týkajúci sa prieskumu volebných preferencií, v ktorom došlo k nezabezpečeniu objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu tým, že účastník konania v rámci predmetného príspevku, ktorý informovali o výsledkoch prieskumov volebných preferencií v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu 2024, nezverejnil výsledky preferencií všetkých politických subjektov, ktoré v týchto voľbách kandidovali,

za čo mu ukladá

podľa ustanovenia § 134 písm. a) zákona č. 264/2022 Z. z. úhrnnú sankciu – **upozornenie na porušenie zákona.**

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia o uložení sankcie a doručí ho účastníkovi konania.

T: 12. 3. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok prešetrenia podnetu.

T: 24. 2. 2025

Z: AO

NÁVRH UZNESENIA č. 2:

Rada pre mediálne služby (ďalej len „Rada“) ako orgán príslušný podľa § 109 a § 110 zákona č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) (ďalej len „zákon č. 264/2022 Z. z.“), v senáte 1 zloženom z predsedníčky senátu doc. PhDr. Anikó Dušíkovej, CSc. a členov senátu Ivana Bindasa a PhDr. Marty Danielovej postupom podľa § 225

ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej iba „zákon č. 71/1967 Zb.“) v správnom konaní č. 0011/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0123/SKO/2024) vo veci možného porušenia povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. v časti týkajúcej sa odvysielania programu *Správy RTVS* na programovej službe Jednotka dňa 21. 5. 2024 v čase o cca 19:00 hod. rozhodla, že správne konanie vedené s účastníkom konania:

Slovenská televízia a rozhlas, so sídlom: Mlynská dolina, 845 45 Bratislava, IČO: 56 398 255

zastavuje,

pretože odpadol dôvod konania, začatého na podnet správneho orgánu.

Úloha:

Kancelária Rady vydá písomné vyhotovenie rozhodnutia a doručí ho účastníkovi konania.

T: 12. 3. 2025

Z: PO

Úloha:

Kancelária Rady oznámi podávateľovi podnetu na preverenie výsledok prešetrenia podnetu.

T: 24. 2. 2025

Z: AO

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 11. 9. 2024 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas (ďalej aj „účastník konania“) vo veci možného porušenia **§ 25 písm. b)** zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe Jednotka v dňoch 21. 5. 2024 o cca 19:00 hod. a 23. 5. 2024 o cca 19:00 hod. odvysielal programy *Správy RTVS*, v ktorých mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 3. 10. 2024, na základe čoho začalo správne konanie č. 0011/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0123/SKO/2024). Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu sú dostatočné pre presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bola kópia záznamu vysielania programu *Správy RTVS* odvysielaného na programovej službe Jednotka dňa 21. 5. 2024 v čase o cca 19:00 hod., kópia záznamu vysielania programu *Správy RTVS* odvysielaného na programovej službe Jednotka dňa 23. 5. 2024 v čase o cca 19:00 hod. a prepis/popis skutkového stavu.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 22. 10. 2024.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. začala plynúť dňa 11. 9. 2024 a uplynie dňa 11. 3. 2025. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 21. 5. 2024 a uplynie dňa 21. 11. 2025.

* * *

Rada na svojom zasadnutí dňa 11. 9. 2024 prijala uznesenie o začatí správneho konania voči účastníkovi konania Slovenská televízia a rozhlas vo veci možného porušenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. v súvislosti s tým, že na programovej službe Rádio Slovensko dňa 4. 6. 2024 o cca 18:00 hod. odvysielal program *Rádiožurnál*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov.

Oznámenie o začatí správneho konania bolo účastníkovi konania doručené dňa 3. 10. 2024, na základe čoho začalo správne konanie č. 0030/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0124/SKO/2024). Účastník konania bol súčasne vyzvaný, aby v lehote najneskôr do 10 dní od doručenia oznámenia v súlade s § 33 ods. 1 a § 34 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. zaslal svoje stanovisko, prípadne navrhol dôkazy a vyjadril sa k podkladom pre rozhodnutie v predmetnom správnom konaní. Súčasne bol účastník konania upozornený, že pokiaľ svoje práva v stanovenej lehote nevyužije, Rada môže rozhodnúť vo veci aj bez jeho stanoviska, pokiaľ uzná, že podklady, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu sú dostatočné pre presné a úplné zistenie skutočného stavu veci. Prílohou oznámenia o začatí správneho konania bola kópia záznamu vysielania programu *Rádiožurnál* odvysielaného na programovej službe Rádio Slovensko dňa 4. 6. 2025 v čase o cca 18:00 hod. a prepis/popis skutkového stavu.

Vyjadrenie účastníka konania bolo Rade doručené dňa 22. 10. 2024.

Subjektívna 6-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa § 135 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z. začala plynúť dňa 11. 9. 2024 a uplynie dňa 11. 3. 2025. Objektívna 18-mesačná lehota na uloženie sankcie podľa cit. ustanovenia začala plynúť dňa 4. 6. 2024 a uplynie dňa 4. 12. 2025.

* * *

Podľa § 3 ods. 4 tretia veta zákona č. 71/1967 Zb.: „*Správne orgány dbajú na to, aby konanie prebiehalo hospodárne a bez zbytočného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.*“ Zásada hospodárnosti (procesnej ekonómie) vyjadruje požiadavku, aby správny orgán v konaní použil také prostriedky, ktoré sú jednoduché, účinné, nezvyšujú náklady a pritom vedú k správne rozhodnutiu (SOBIHARD, J.: *Správny poriadok: Komentár*; Bratislava: IURA EDITION, 2004, ISBN 80-8078-013-7). Kancelária Rady, vzhľadom na totožnosť v osobe účastníka vyššie identifikovaných správnych konaní navrhuje Rade, aby v súlade so zásadou hospodárnosti konania a zároveň v prospech účastníka konania rozhodla vo vyššie uvedených správnych konaniach jedným rozhodnutím. V tejto súvislosti uvádzame, že uvedeným postupom účastník konania nebude ukrátený na svojich procesných právach, pretože mal v oboch správnych konaniach možnosť vyjadriť sa k ich predmetu, ako aj k ich podkladom. Predmetom posudzovania v uvedených správnych konaní je možné porušenie povinnosti podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a v oboch správnych konaniach išlo o informovanie o výsledkoch prieskumov volebných preferencií v súvislosti s voľbami do Európskeho parlamentu 2024.

* * *

Prepis/popis skutkového stavu k správne konaniu č. 0011/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0123/SKO/2024)

Príspevok č. 1

časový kód záznamu o cca 19:00 hod

-začiatok relácie *Správy RTVS*

-headliny:

- *Atentát odsúdili všetci poslanci*

- *Nemocnice budú terčom hrozieb*
- *Historicky najmenej nezamestnaných*

-príspevky:

- *Poslanci chcú upokojiť situáciu v spoločnosti*
- *Zdravotný stav premiéra R. Fica*
- *Mier medzi stranami sa zatiaľ nekoná*
- *Zásah ochranky počas atentátu vyšetrojú*
- *Profil útočníka vymazala Meta*
- *Česko pre atentát v Handlovej ruší protesty*
- *Nemocnice môžu čeliť bombovým hrozbám*
- *Policajná inšpekcia obvinila sedem osôb*
- *Parlament schválil novelu o odstrelе medved'ov*
- *Schválili zmeny vo фонде na podporu umenia*
- *MK SR navrhuje viac peňazí pre cirkvi*
- *Nezamestnanosť klesá, dopyt rastie*
- **Prieskum volebných preferencií do EP – začiatok príspevku o cca 19:23:10**

Moderátorka: „Do Európskeho parlamentu by sa podľa prieskumu agentúry AKO dostalo 7 strán. Voľby by vyhralo Progresívne Slovensko. Získalo by 4 kreslá. Strany Smer-SD a Hlas-SD by mali po 3 mandáty. hnutie Republika by získalo 2 miesta a KDĽ, SaS a SNS po 1 kresle. Agentúra AKO robila prieskum exkluzívne pre televíziu JOJ 24 od 7. do 14. mája. Oslovila 1 000 respondentov.“ V obraze: Tabuľka so štyrmi stĺpcami, kde v prvom stĺpci sú uvedené názvy kandidujúcich subjektov, v druhom počet rozhodnutých voličov v mesiaci máj, tretí stĺpec ukazuje počet kresiel v europarlamente a posledný stĺpec ukazuje počet rozhodnutých voličov za mesiac máj. Tabuľka má celkovo 7 riadkov znázorňujúca 7 kandidujúcich subjektov.

- *Minister EÚ o zmrazených ruských aktívach*
- *Ukrajinskí väzni sa pýtajú na front*
- *Rusko začalo nové vojenské cvičenie*
- *Ostro sledovaný súdny proces v Nemecku*
- *Spoločnosť Chemes v Humennom má problémy*
- *Nový investor vytvorí 40 pracovných miest*
- *Nové výskumno-vývojové centrum*
- *Strojári odkrývajú karty na veľtrhu v Nitre*
- *Novinárske ceny*
- *Vedec roka*
- *EÚ: nové pravidlá umelej inteligencie*
- *Humanitárna pomoc v pásme Gazy je opäť neistá*
- *Iránci sa lúčia s prezidentom*
- *BR OSN zamietla rezolúciu predloženú ruskom*
- *Spotreba rastie, produkcia klesá*
- *Fontánu premenili na kvetinový záhon*
- *Zázračný oriešok predstaví tvorbu rozprávok*

-koniec relácie Správy RTVS

-koniec záznamu

Príspevok č. 2

časový kód záznamu o cca 19:00 hod

-začiatok relácie Správy RTVS

-headliny:

- *Atentátnik popiera pokus o vraždu*
- *Výrobcovia prídu o úľavy*
- *Vybuchla elektrická kolobežka*

-príspevky:

- *Atentátnik: nikoho som nechcel zabiť*
- *Zdravotný stav premiéra je vážny*
- *Byť právnikom ex offio je ťarcha i prestíž*
- *Mali by bývať v štátnych vilách*
- *Návrh na obžalobu za nezákonné odpočívania*
- *Sudca prerušil trestné stíhanie D. Kováčika*
- *Plán obnovy: podmienky na milióny sú splnené*
- *Slovensko úspešne vyčerpalo staré eurofondy*
- *Odvodové úľavy pre potravinárov sa skončia*
- **Volebný model: voľby do európskeho parlamentu – zač. príspevku o cca 19:16:35**

Moderátor: „Voľby do Európskeho parlamentu by na Slovensku aktuálne vyhral Smer. V najnovšom prieskume agentúry IPSOS strana tesne predbehla Progresívne Slovensko. Voľby budú 8. júna.“

Redaktorka: „Stranu Smer-Sociálna demokracia by volilo takmer 24,5 percenta voličov, o necelé percento menej, 23,5 percenta hlasov by získalo Progresívne Slovensko. Viac ako 10 percent získal v prieskume Hlas-SD. Štvrtá je s 9 percentami Republika. Viac ako 7 percentnú podporu má KDH. 5,7 percenta respondentov hlasovalo za Slobodu a Solidaritu.“ V obraze: Stĺpcová grafika zobrazujúca šesť kandidujúcich subjektov, pričom stĺpce sú rôznej výšky, čo korešponduje s nadobudnutými percentami v prieskume, o ktorých rozpráva redaktorka.

Redaktor: „Tesne nad 5 percentami je Hnutie Slovensko. Pod 5% hranicou sú Aliancia, SNS aj Demokrati. Volebný model pripravila pre Denník N agentúra IPSOS medzi 14. a 21. májom. Oslovila 1139 respondentov.“ V obraze: Stĺpcová grafika zobrazujúca štyri kandidujúce subjekty, pričom výška stĺpcov korešponduje s nadobudnutými percentami v prieskume, o ktorých rozpráva redaktor.

Roman Pudmarčík, sociológ prieskumnej agentúry Ipsos: „Prečo sa Smer nachádza na prvom mieste v dátach sa ukazuje, že majú aktuálne vysoko mobilizovaných voličov. To znamená, že títo ľudia sú ochotní ísť voliť. Vzhľadom na aktuálne udalosti sa dá predpokladať, že Smer môže ešte mierne posilniť a zároveň mediálnu pozornosť, ktorú získavajú vďaka atentátu im dokáže pomôcť práve v ich kampani. Na Slovensku však platí, že sú dôležité posledné dni pred voľbami. Záver kampane, finiš kampane, posledné 2-3 dni sú veľmi dôležité a strany dokážu meniť svoje preferencie najvýraznejšie.“

- *Irán sa lúči s prezidentom*
- *Duchovný líder má v Iráne bojovú silu*
- *Izrael postupuje v Rafahu dom od domu*
- *Zástupcovia NATO o pomoci Ukrajine*
- *AFD vylúčili z frakcie ID v europarlamente*
- *Po zápase slovenskej reprezentácie s Kanadou*
- *Ľuboš Machaj podľa rady RTVS porušil zákon*
- *Pre výbuch elektrokolobežky evakovali ľudí*
- *Preverujú možný výskyt tornáda pri R. Sobote*
- *Na súd s útočníkom s nožom neprišla znalkyňa*
- *Zákaz tranzitu vozidiel nepomohol*
- *OSN o Srebrenici*
- *Nemecko oslavuje 75. výročie ústavy*
- *Čína spustila vojenské cvičenie pri Taiwane*
- *Tragédia na predvolebnom mítingu v Mexiku*
- *Od jednej vlny horúčav k ďalšej*
- *Zvárači súťažili vo virtuálnom priestore*
- *Pri Prešove potvrdili včelí mor*

- *Turisti porušujú zákaz vstupu na stavenisko*
- *Zemplínska šírava dostane novú výletnú loď*
- *Fashion Ballet '24*

-koniec relácie *Správy RTVS*

-koniec záznamu

Prepis/popis skutkového stavu k správne mu konaniu č. 0030/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0124/SKO/2024)

časový kód záznamu o cca 18:00 hod.

-začiatok relácie *Rádiožurnál* o cca 18:00:00

-spravodajský blok

-úvod do príspevkov slovami moderátora: „*Valiaca sa voda zabila v Nemecku 5 ľudí. Mesto Passau je v stave katastrofy. Ich aj u nás sú zaliate ulice, dvory a pivnice. Najhoršie je na tom Vranovský okres. Nová martinská nemocnica bude minimálne o 119 miliónov drahšia. Nie je jasné, kto ich doplatí. S garanciou musí prísť vláda. Opozícia žiada odvolanie šéfa ochranky, dôvodom je údajné zlyhanie pri atentáte na premiéra pre ministra vnútra. Ide o uzavretú tému. Večer vám želá Juraj Mikula.*“

-začiatok segmentu *Stručne z domova* o cca 18:15:35

Redaktorka: „*Ministerstvo školstva eviduje veľký záujem o rozširovanie miest v materských školách zaznamenalo 169 takýchto žiadostí, keďže ich celková suma už dosiahla alokáciu výzvy 128 300 000 eur, ďalšie žiadosti bude rezort prijímať už len do rezervného zoznamu prijaté žiadosti prispievajú k vytvoreniu 7705 nových miest po celom Slovensku. Nezamestnanosť v 1. štvrtroku klesla na historické minimum, jej miera bola na úrovni 5,6 percenta. Podľa štatistického úradu bolo bez práce počas 1. štvrtroka na Slovensku 154 700 ľudí. Ich počet medziročne klesol takmer o 9 percent. Rozhodnutie belgického vyšetrovacieho súdu v prípade úmrtia slovenského občana Jozefa Chovanca, ktoré mali vyhlásiť v pondelok, odložili na 25. septembra. Oznámila to prokuratúra v belgickom Charleroi. V januári prokuratúra požiadala o zrušenie obvinení pre 31 osôb prevažne policajtov. Slovensko, ktoré v konaní vystupuje ako civilná strana, žiada o postúpenie veci trestnému súdu.*“

-začiatok predmetného príspevku o cca 18:16:40:

Moderátorka: „*Ak by voľby do Európskeho parlamentu boli na konci mája, zvíťazil by v nich Smer SD. Získal by 22,5 percenta hlasov. Vyplýva to z volebného modelu agentúry Median.sk od 21. do 27. mája na vzorke 1006 respondentov. Na druhom mieste by skončilo hnutie Progresívne Slovensko so ziskom 20,6 percenta hlasov a potom strana Hlas SD so 14 percentami. Do europarlamentu by sa dostali aj hnutie Republika, KDĽ, strana SaS a hnutie Slovensko.*“

-zvukový predel – segment *Voľby do Európskeho parlamentu 2024*

-koniec relácie *Rádiožurnál* o cca 18:30 hod

-začiatok relácie *Počasi e*

-začiatok relácie *Zelená vlna*

-reklamná prestávka

-začiatok relácie *K veci*

-začiatok relácie *Rádiožurnál Šport*

-koniec záznamu

* * *

Podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.: „*Vysielateľ, ktorý nepodlieha samoregulačnému mechanizmu zapísanému do evidencie podľa tohto zákona, regulujúcemu aj oblasť všestrannosti informácií, názorovej plurality a objektívnosti a nestrannosti programov, je povinný*

b) zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

* * *

Správne konanie č. 0011/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0123/SKO/2024) bolo začaté z dôvodu, že vysielateľ Slovenská televízia a rozhlas odvysielal na programovej službe Jednotka v dňoch 21. 5. 2024 o cca 19:00 hod. a 23. 5. 2024 o cca 19:00 hod. programy *Správy RTVS*, v ktorých mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Účastník konania dňa 21. 5. 2024 o 19:23:10 hod. odvysielal v rámci spravodajského bloku *Správy RTVS* príspevok s názvom *Prieskum volebných preferencií do EP*. V predmetnom príspevku moderátorka predstavila výsledky predvolebného prieskumu agentúry AKO, s.r.o., ktorá prieskum vykonala pre televíziu JOJ 24 v období od 7. 5. 2024 do 14. 5. 2024 na vzorke 1 000 respondentov.

Na obrazovke sa zobrazila tabuľka so štyrmi stĺpcami, kde v prvom stĺpci sú uvedené názvy kandidujúcich subjektov, v druhom počet rozhodnutých voličov v mesiaci máj, tretí stĺpec ukazuje počet kresiel v europarlamente a posledný stĺpec ukazuje počet rozhodnutých voličov za mesiac máj. Tabuľka má celkovo 7 riadkov znázorňujúca 7 kandidujúcich subjektov, ktoré by získali 5% hlasov a dostali sa tak do Európskeho parlamentu.

Moderátorka: „Do Európskeho parlamentu by sa podľa prieskumu agentúry AKO dostalo 7 strán. Voľby by vyhralo Progresívne Slovensko. Získalo by 4 kreslá. Strany Smer-SD a Hlas-SD by mali po 3 mandáty. Hnutie Republika by získalo 2 miesta a KDĽ, SaS a SNS po 1 kresle. Agentúra AKO robila prieskum exkluzívne pre televíziu JOJ 24 od 7. do 14. mája. Oslovila 1 000 respondentov.“

Účastník konania dňa 23. 5. 2024 o 19:16:35 hod. odvysielal v rámci spravodajského bloku *Správy RTVS* príspevok s názvom *Volebný model: voľby do Európskeho parlamentu*. V predmetnom príspevku moderátorka predstavila výsledky predvolebného prieskumu agentúry IPSOS s.r.o, ktorá prieskum vykonala pre Denník N v období od 14. 5. 2024 do 21. 5. 2024 na vzorke 1 139 respondentov.

Moderátor: „Voľby do Európskeho parlamentu by na Slovensku aktuálne vyhral Smer. V najnovšom prieskume agentúry IPSOS strana tesne prebehla Progresívne Slovensko. Voľby budú 8. júna.“

Redaktorka: „Stranu Smer-Sociálna demokracia by volilo takmer 24,5 percenta voličov, o necelé percento menej, 23,5 percenta hlasov by získalo Progresívne Slovensko. Viac ako 10 percent získal v prieskume Hlas-SD. Štvrtá je s 9 percentami Republika. Viac ako 7 percentnú podporu má KDĽ. 5,7 percenta respondentov hlasovalo za Slobodu a Solidaritu.“

Na obrazovke sa zobrazila stĺpcová grafika znázorňujúca šesť kandidujúcich subjektov, pričom stĺpce sú rôznej výšky, čo korešponduje s nadobudnutými percentami v prieskume, o ktorých rozpráva redaktorka.

Redaktor: „Tesne nad 5 percentami je Hnutie Slovensko. Pod 5% hranicou sú Aliancia, SNS aj Demokrati. Volebný model pripravila pre Denník N agentúra IPSOS medzi 14. a 21. májom. Oslovila 1139 respondentov.“

Na obrazovke sa zobrazila stĺpcová grafika znázorňujúca štyri kandidujúce subjekty, pričom výška stĺpcov korešponduje s nadobudnutými percentami v prieskume, o ktorých rozpráva redaktor.

V čase odvysielania oboch príspevkov o volebných prieskumoch boli známe všetky politické subjekty kandidujúce vo voľbách do Európskeho parlamentu. Podľa verejne dostupných informácií sa do volieb prihlásilo 24 politických subjektov, avšak v príspevku zo dňa 21. 5. 2024 boli zmienené preferencie len 7 kandidujúcich subjektov a v príspevku zo dňa 23. 5. 2024 ich bolo spomenutých 10. Zvyšné kandidujúce subjekty neboli v príspevku spomenuté, ani slovné ani vizuálne (graf, tabuľka). Nebol

spomenutý ani ich názov, ani skutočnosť, že sa týchto volieb zúčastňujú. Obe agentúry AKO, s.r.o. aj IPSOS s.r.o. však vo svojich predvolebných prieskumoch zahrnuli a zverejnili presné percentuálne volebné preferencie širšieho spektra politických subjektov v porovnaní s výsledkami odvysielanými v posudzovaných príspevkoch. Súčasne obe agentúry vo svojich výsledkoch hromadne odkázali na „iné strany“ alebo „ostatné strany“.

Správne konanie č. 0030/SKO/2025 (predchádzajúce č. 0124/SKO/2024) bolo začaté z dôvodu, že vysielateľ Slovenská televízia a rozhlas odvysielal na programovej službe Rádio Slovensko dňa 4. 6. 2024 o cca 18:00 hod. program *Rádiožurnál*, v ktorom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu podľa § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Účastník konania dňa 4. 6. 2024 o 18:16:40 hod. odvysielal program *Rádiožurnál* a v rámci neho príspevok s výsledkami predvolebného prieskumu agentúry MEDIAN SK, s.r.o., ktorá prieskum vykonala v období od 21. 5. 2024 do 27. 5. 2024 na vzorke 1 006 respondentov.

Moderátorka: „Ak by voľby do Európskeho parlamentu boli na konci mája, zvíťazil by v nich Smer SD. Získal by 22,5 percenta hlasov. Vyplýva to z volebného modelu agentúry Median.sk od 21. do 27. mája na vzorke 1006 respondentov. Na druhom mieste by skončilo hnutie Progresívne Slovensko so ziskom 20,6 percenta hlasov a potom strana Hlas SD so 14 percentami. Do europarlamentu by sa dostali aj hnutie Republika, KDĽ, strana SaS a hnutie Slovensko.“

V čase odvysielania predmetného príspevku o volebnom prieskume boli známe všetky politické subjekty kandidujúce vo voľbách do Európskeho parlamentu. Podľa verejne dostupných informácií bolo týchto subjektov 24, avšak v príspevku boli zmienené preferencie len 7 kandidujúcich strán, hnutí a koalícií. Zvyšných 17 politických subjektov nebolo v príspevku spomenutých, ani slovne ani vizuálne (graf, tabuľka). Nebol spomenutý ani ich názov, ani skutočnosť, že sa týchto volieb zúčastňujú. Samotná agentúra MEDIAN SK, s.r.o. pritom vo svojom predvolebnom prieskume zahrnula a zverejnila informácie týkajúce sa všetkých kandidujúcich politických subjektov, ktoré sa volieb zúčastnili.

Prezentovaním predvolebných preferencií len vybraných politických subjektov mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

Účastník konania zhodne k obom správnym konania uvádza že, nemôže byť považovaný za deliktuálne zodpovedný subjekt za porušenie zákona č. 264/2022 Z. z., pretože skutky, ktoré sú predmetom spoločného konania sa stali pred vznikom účastníka konania ako právneho subjektu. Rozhlas a televízia Slovenska (ďalej aj „RTVS“), ktorá bola zodpovedná za odvysielanie namietaného programu, zanikla zákonom č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlase a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 157/2024 Z. z.“), pričom tento zákon ani zákon č. 264/2022 Z. z. neobsahujú ustanovenie, ktoré by zabezpečovalo prechod deliktuálnej zodpovednosti na účastníka konania ako právneho nástupcu. Účastník konania argumentuje, že zánik RTVS zákonom vylučuje akúkoľvek deliktuálnu zodpovednosť za skutky, ktoré sa stali pred jeho vznikom, keďže takýto prechod zodpovednosti by vyžadoval výslovné zákonné ustanovenie. Poukazuje na príklady z iných právnych úprav, ako sú zákon č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 187/2021 Z. z.“) alebo zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 91/2016 Z. z.“), ktoré explicitne upravujú prechod deliktuálnej zodpovednosti pri zániku právnickej osoby. Zákon č. 264/2022 Z. z. ani zákon č. 157/2024 Z. z. takúto úpravu neobsahujú. Účastník konania zároveň zdôrazňuje, že správny orgán nemôže v podmienkach právneho štátu uplatňovať analógiu na rozšírenie deliktuálnej zodpovednosti v neprospech subjektu, ktorý je účastníkom správneho konania a súčasne nemožno administratívno-právnu zodpovednosť účastníka konania založiť na analogickej aplikácii iných právnych

predpisov (zákon č. 91/2016 Z. z., zákon č. 187/2021 Z. z. či na základe predpisov súkromného práva). Takýto postup by rozširoval podmienky deliktuálnej zodpovednosti účastníka konania, čo je podľa jeho slov v podmienkach právneho štátu vylúčené.

Z hľadiska samotného posúdenia predmetných programov, účastník konania uvádza, že platná právna úprava nepredpisuje žiadnu konkrétnu štruktúru ani rozsah, v akom by sa mali výsledky predvolebných prieskumov zverejňovať. Mediálna prax, ktorá sa dlhodobo uplatňuje v rámci rôznych televíznych a rozhlasových vysielaní, zahŕňa prezentovanie len vybraných kandidujúcich subjektov, pričom subjekty, ktoré dosiahli minimálnu, resp. nepatrnú podporu sa buď neuvádzajú vôbec alebo sú uvádzané súhrnne pod označením „ostatné“. Takýto spôsob prezentácie podľa účastníka konania nespôsobuje neobjektívnosť odvysielaných predvolebných prieskumov alebo programov ako celku.

V tejto súvislosti účastník konania konštatuje, že posudzovaný spôsob prezentácie výsledkov prieskumov nemožno považovať za neobjektívny ani nevyvážený, pretože diváci a poslucháči majú možnosť získavať informácie z viacerých zdrojov. Tento argument podporuje právnym názorom vysloveným Ústavným súdom Slovenskej republiky v náleze sp. zn. 307/2014 (bod 76), podľa ktorého: *„Občania (recipienti informácií) nie sú „šedá masa“, rozhodovanie a utváranie názorov ľudí nie je závislé od jednej spravodajskej relácie a v nej odprezentovaných názorov alebo jednej krátkej správy či jednej politicko-publicistickej diskusie. V dobe plurality zdrojov informácií je v zásade každá téma týkajúca sa verejného (politického) života predmetom diskusie na viacerých verejných fórach a v publicistických príspevkoch či rozmanitých spravodajských programoch viacerých médií.“*

Účastník tak namieta, že neodvysielanie jednotlivých výsledkov všetkých subjektov nemôže samo osebe viesť k záveru o porušení objektívnosti a nestrannosti spravodajstva, pretože prieskumy predvolebných preferencií kandidujúcich subjektov v rámci volieb do Európskeho parlamentu v roku 2024 boli zverejňované všetkými na Slovensku pôsobiacimi médiami, opakovane aj samotným účastníkom konania.

Súčasne účastník konania poukazuje na skutočnosť, že hoci v posudzovaných prieskumoch predvolebných preferencií absentovalo súhrnné označenie pre zvyšné kandidujúce subjekty, z ich zobrazenia a z percentuálneho podielu uvedených kandidujúcich subjektov je pre priemerného recipienta zrejmé, aký percentuálny podiel patrí iným, resp. ostatným kandidujúcim subjektom aj bez ich súhrnného označenia.

Konkrétne k príspevku zo dňa 21. 5. 2024 účastník konania uviedol, že predmetný prieskum predvolebných preferencií moderátorka uviedla slovami: *„Do Európskeho parlamentu by sa dostalo sedem strán.“* Podľa účastníka konania je teda zo samotného úvodu zrejmé, že v prieskume budú osobitne zobrazené len tie kandidujúce subjekty, ktoré v prieskume predvolebných preferencií dosiahli 5%.

V tejto súvislosti účastník konania odkazuje na uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. 6. 2006, sp. zn.: Vol 15/2006-20, zverejnené v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu českej republiky pod č. 946/2006, v ktorom súd konštatoval, že: *„Vyváženost a rovný přístup do veřejnoprávních médií nelze chápat mechanicky jako absolutní rovnost kandidujících subjektů, nýbrž pohledem tzv. odstupňované rovnosti. To znamená, že jednak musí každý kandidující subjekt dostat alespoň určitou minimální šanci ke své prezentaci tak, aby byl naplněn požadavek jejich plurality; nad tuto minimální úroveň musí být zastoupení kandidujících subjektů ve vysílání, zejména v pořadech zpravodajských či v publicistických debatách, přiměřeně jejich politickému a společenskému významu.“*

Účastník konania s odkazom na predmetné uznesenie uvádza, že kandidujúce subjekty, ktoré v rámci prieskumov predvolebných preferencií dosahujú len minimálnu mieru podpory, nemajú automaticky nárok na priestor na svoju prezentáciu vo vysielaní verejnoprávneho vysielateľa.

Účastník konania taktiež vo svojom vyjadrení zdôrazňuje, že otázkou legitímneho cieľa, ktorého ochranu Rada zabezpečuje sankcionovaním vysielateľov za porušenie povinnosti obsiahnutej v ustanovení § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. (pozn. predtým povinnosť podľa § 16 ods. 3 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách) sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ÚS SR“) vo svojom Náleze z 18. 12. 2014, sp. zn.: II. ÚS 307/2014, v ktorom uviedol: *„Zákonodarca požiadavkou objektívnosti a nestrannosti teda od istej miery obmedzil slobodu prejavu vysielateľov (porovnaj II. ÚS 647/2014). Cieľ obmedzenia možno nájsť v ochrane kvalifikovaných záujmov v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a zároveň implicitne aj v čl. 31 ústavy, podľa ktorého zákonná úprava všetkých politických práv a slobôd (t.j. aj úprava slobody prejavu vysielateľov zákonom o vysielaní, pozn.) a jej výklad a používanie musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti. Zákonodarca tak vytvoril diskrečný rámec (porov. bod 57), v ktorom sa pohybuje rada pre vysielanie, všeobecne súdy, ako aj ústavný súd. Iba ak sa neobjektívnosť a nestrannosť informovania dostáva do kolízie s niektorým z limitačných dôvodov podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, tak je možnosť intervenovať zo strany rady pre vysielanie za splnenia ústavných podmienok (pozri ďalej body 62 až 63) opodstatnená. Inak povedané, zákonné obmedzenie slobody prejavu médií požiadavkou (i keď racionálnou) na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tohto ustanovenia je potrebné v dnešnej pluralitnej spoločnosti vykladať striktné v súvislosti s ochranou práv a slobôd iných, bezpečnosti štátu, verejného poriadku, ochranou verejného zdravia a mravnosti (porov. čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobie čl. 10 ods. 2 dohovoru), a otázku, či nesplnenie požiadavky uloženej v § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní zo strany vysielateľa (médiá) sa dostáva do kolízie s verejným záujmom v zmysle čl. 26 ods. 4 ústavy a čl. 10 ods. 2 dohovoru, je potrebné skúmať vždy jednotlivo, vzhľadom na konkrétnosti daného prípadu a charakter nedodržania požiadavky na objektívne a nestranné informovanie.“*

Ďalej ÚS SR v Náleze sp. zn.: II. ÚS 307/2014 konštatoval, že: *„... účelom zákonného obmedzenia slobody prejavu médií požiadavkou na objektívne a nestranné informovanie v rámci spravodajských programov a politicko-publicistických programov v zmysle § 16 ods. 3 písm. b) zákona o vysielaní a s tým spojenou právomocou rady pre vysielanie ukladať sankcie za porušenie tejto požiadavky je ochrana práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochrana verejného zdravia a mravnosti (porovnaj čl. 26 ods. 4 ústavy a obdobie čl. 10 ods. 2 dohovoru) a v istom zmysle implicitne s tým spojené napĺňanie požiadavky čl. 31 ústavy...“*

S poukazom na uvedený právny názor ÚS SR, účastník konania uvádza, že požiadavka na objektívne a nestranné informovanie v zmysle § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. sa považuje za prípustné (zákonné) obmedzenie slobody prejavu vysielateľa len za splnenia podmienky, že v danom konkrétnom prípade ide o obmedzenie, ktorým sa chránia práva a slobody iných, bezpečnosť štátu, verejný poriadok, verejné zdravie alebo mravnosť.

V tejto súvislosti účastník konania konštatuje, že z oznámenia o začatí správneho konania nie je zrejmé, s ktorým z uvedených verejných záujmov by mala kolidovať účastníkom konania uplatnená sloboda prejavu.

Na základe uvedených skutočností má účastník konania za to, že odvysielaním predmetného programu nedošlo ku kolízii s konkrétnym verejným záujmom, ktorý by umožňoval obmedziť slobodu prejavu vysielateľa v zmysle čl. 26 ods. 4 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky alebo čl. 10

ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorého ochrana by si vyžadovala intervenciu zo strany štátu, resp. Rady v podobe rozhodnutia o porušení § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

Ďalej účastník konania vo svojom vyjadrení poukazuje na zásadu zákonnosti správneho konania, ktorej podstatou je povinnosť správneho orgánu postupovať len v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Odkazuje pritom na čl. 49 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky: „*Len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.*“. Podľa účastníka konania z uvedeného vyplýva požiadavka zákonodarcu, aby správny orgán konal len v súlade so zákonom a ukladal tresty len za konanie, ktoré je ako trestné, resp. protiprávne vymedzené v platnej právnej úprave, pričom sa odvoláva na neexistenciu takejto platnej právnej úpravy, ktorá by stanovovala povinnosti vo vzťahu k štruktúre, forme alebo rozsahu zverejňovania predvolebných prieskumov z čoho vyplýva, že sa účastník konania nemohol dopustiť žiadneho protiprávneho konania, za ktoré by mu správny orgán mohol uložiť sankciu, resp. mohol dospieť k záveru o porušení ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

V rámci právnej argumentácie účastník konania poukazuje aj na rozhodovaciu prax Rady, ktorá v minulosti pri podobných prípadoch nerozhodovala podľa účastníka konania jednotne. Uvádza, že správne konanie č. 1161/SKO/2019 vedené voči účastníkovi konania bolo zastavené, zatiaľ čo v prípade správneho konania č. 901/SKO/2020 bola účastníkovi konania za obdobné konanie udelená sankcia. Takáto nejednotnosť rozhodovania podľa neho poukazuje na právnu neistotu, pričom argumentuje, že neexistencia jasnej právnej normy v tejto oblasti znamená, že účastník konania nemohol porušiť žiadne explicitne stanovené pravidlo.

Účastník konania v tejto súvislosti ďalej uvádza, že Ústava Slovenskej republiky vo svojom čl. 2 ods. 2 explicitne prikazuje všetkým štátnym orgánom „*konaj iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu spôsobom, ktorý ustanoví zákon.*“. V zmysle uvedeného účastník konania konštatuje, že by nemal existovať priestor na dotváranie práva štátnymi orgánmi.

Ďalej účastník konania poukazuje na Nález ÚS SR č. II. ÚS 476/2016-46 zo dňa 17. 1. 2018, v ktorom ÚS SR vyjadril právny názor, v zmysle ktorého pri nedostatočnej formulácii či absencii právnej normy, je jediným oprávneným subjektom na jej doplnenie (dotvorenie) Národná rada Slovenskej republiky ako zákonodarný orgán, a teda nie správny orgán v rámci vlastnej správnej úvahy.

Keďže právne predpisy nestanovujú konkrétne pravidlá pre štruktúru a obsah zverejňovania volebných prieskumov, účastník konania sa domnieva, že správny orgán nemôže konštatovať porušenie zákona č. 264/2022 Z. z. na základe vlastnej správnej úvahy alebo zaužívanej praxe.

Na základe vyššie uvedených skutočností má účastník konania za to, že odvysielaním posudzovaných programov nedošlo k porušeniu povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., a preto navrhuje aby Rada predmetné správne konania zastavila podľa § 30 ods. 1 písm. h) zákona č. 71/1967 Zb.

* * *

Návrhy uznesení o začatí správnych konaní smerovali voči vysielateľovi Slovenská televízia a rozhlas, pretože dňa 1. 7. 2024 nadobudol účinnosť zákon č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlas a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 157/2024 Z. z.“), ktorým Rozhlas a televízia Slovenska bola zrušená a ktorým bola zriadená Slovenská televízia a rozhlas ako verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá okrem iného poskytuje službu verejnosti v oblasti televízneho vysielania a rozhlasového vysielania.

Podľa § 30 ods. 1 zákona č. 157/2024 Z. z. „Rozhlas a televízia Slovenska zriadená podľa doterajších predpisov sa ku dňu účinnosti tohto zákona zrušuje. Slovenská televízia a rozhlas sa ku dňu účinnosti tohto zákona stáva právnym nástupcom Rozhlasu a televízie Slovenska a preberá všetky jeho práva a povinnosti ku dňu účinnosti tohto zákona.“

Na základe prechodného ustanovenia § 30 ods. 1 zákona č. 157/2024 Z. z. teda došlo ku dňu účinnosti tohto zákona k zrušeniu Rozhlasu a televízie Slovenska a účastník predmetného konania – Slovenská televízia a rozhlas – sa stal jeho právnym nástupcom. V súlade s § 30 ods. 1 zákona č. 157/2024 Z. z. došlo k prechodu práv a povinností Rozhlasu a televízie Slovenska (právny predchodca) na Slovenskú televíziu a rozhlas. V rozsahu prechodu práv a povinností je i povinnosť strpieť uloženie sankcie za porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona č. 264/2022 Z. z.

K prechodu administratívnej zodpovednosti v obdobnej situácii zaujal stanovisko aj Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí sp. zn. 4 Sž/10/2012 zo dňa 18. 9. 2012, keď poukázal na svoju predchádzajúcu rozhodovaciu činnosť (rozhodnutie sp. zn. 1 Sžhp/2/2008 zo dňa 26. 10. 2010) a uviedol, cit.: „V nadväznosti na závery prijaté v uvedenom rozsudku senát najvyššieho súdu uvádza, že v prípade administratívneho trestania prechádza deliktuálna spôsobilosť zo subjektu právneho predchodcu na subjekt právneho nástupcu za podmienky, že nástupnícky subjekt pokračuje v aktivitách právneho predchodcu a subjekt právneho predchodcu zanikol... Cieľom administratívneho trestania je zabezpečiť, aby správanie, ktoré by malo byť potrestané, nezostalo nepotrestané a neboli tak zmarené ciele ochrany pred porušovaním zákona z dôvodu určitých zmien právnických osôb. V prvom rade je teda sankcionovaný vždy porušovateľ a v prípade jeho zániku jeho nástupca, ktorý prevzal jeho materiálne a ľudské zdroje a ktorý pokračuje v jeho celkovej predchádzajúcej aktivite.“

Je dôležité uviesť, že uvedený rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa týkal zániku Slovenského rozhlasu a vzniku Rozhlasu a televízie Slovenska, čiže totožnej situácie ako v predmetnom prípade. Vzhľadom na závery Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nie je dôvodné prihliadať na prechod administratívnej zodpovednosti v predmetných správnych konaniach inak. Z uvedeného dôvodu bolo v správnych konaniach pokračované s účastníkom konania.

Hoci v predmetnom prípade nedošlo k zániku jednej právnickej osoby a vzniku druhej za účelom vyhnutia sa administratívnoprávnej zodpovednosti a v oboch prípadoch boli právnické osoby zriadené zákonom, uvedené nič nemení na tom, že aj v takom prípade prechádza administratívnoprávna zodpovednosť na právneho nástupcu. Ako vyplýva aj z § 30 ods. 11 zákona č. 157/2024 Z. z. autorizácie vysielania a licencie udelené Rozhlasu a televízii Slovenska prechádzajú ku dňu účinnosti tohto zákona na Slovenskú televíziu a rozhlas. V danom prípade zákon očividne predpokladá pokračovanie v činnosti právneho predchodcu a automaticky na právneho nástupcu prechádzajú aj všetky udelené autorizácie vysielania a licencie. S uvedeným stavom počíta aj § 163 ods. 4 zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

Posudzované príspevky boli odvysielané v dňoch 21. 5. 2024 a 23. 5. 2024 v rámci spravodajského programu *Správy RTVS* a dňa 4. 6. 2024 v rámci spravodajského bloku *Rádiožurnál*. Vzhľadom na zaradenie posudzovaných príspevkov vykonala Kancelária Rady analýzu vo vzťahu k povinnosti ustanovenej v § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., podľa ktorej je vysielateľ povinný zabezpečiť objektivitu a nestrannosť spravodajských programov.

Program bol analyzovaný s ohľadom na kritériá objektivitu, medzi ktoré vo všeobecnosti zahrňame: relevanciu, transparentnosť, presnosť, úplnosť, vecnosť, vyváženosť, rôznorodosť, aktuálnosť, zrozumiteľnosť, osvojenie si pozície odstupujú a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva, absenciu stránenia.

V predmetnom prípade je potrebné posúdiť, či boli v posudzovanom spravodajskom programe dodržané kritériá, resp. požiadavky **presnosti a úplnosti**.

Z vyjadrenia účastníka konania vyplýva, že ten upriamil pozornosť na skutočnosť, že platná úprava nepredpisuje žiadnu štruktúru a ani rozsah, v akej by sa výsledky predvolebných prieskumov mali zverejňovať. Zároveň poukazuje na zaužívanú prax rôznych televíznych aj rozhlasových vysielateľov, v rámci ktorej preferencie kandidujúcich subjektov, ktoré v predvolebných prieskumoch verejnej mienky dosiahli minimálnu, resp. len nepatrnú podporu, sa priamo neuvádzajú, prípade sú súhrnne uvedené pod jedným údajom bez konkrétnej identifikácie. V predmetnom prípade však nie je podstatné, ako boli prieskumy prezentované v iných médiách, ale ako ich odvysielal účastník predmetných správnych konaní. Uvedený argument tak nepovažujeme za irelevantný.

Platná právna úprava v prípade prieskumov verejnej mienky ohľadom volebných preferencií stanovuje osobitné podmienky len pokiaľ ide o identifikáciu ich dodávateľa, resp. objednávateľa. Zákon č. 264/2022 Z. z., ani iný právny predpis výslovne nestanovuje povinnosť, aby vysielateľ v prípade zverejnenia volebných prieskumov vymenoval všetky politické subjekty, ktoré kandidujú. Platná právna úprava tak nepredpisuje žiadnu štruktúru a ani rozsah, v akej by sa mali výsledky takéhoto prieskumu zverejňovať. Táto však nepriamo vyplýva z § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z., ktorý ustanovuje vysielateľom povinnosť zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajského programu. Za kritériá objektivnosti sa okrem iných vo všeobecnosti považujú **úplnosť a presnosť**.

Poskytnutím neúplných a nepresných informácií pri zverejňovaní výsledkov volebného prieskumu v príspevku tak môže za istých okolností dôjsť k znevýhodneniu tých kandidátov, ktorých volebné preferencie zverejnené neboli. Takéto opomenutie zverejnenia volebných preferencií určitých kandidátov alebo súhrnného odkazu na ne môže predstavovať zásah do ústavou garantovaného princípu slobodnej politickej súťaže. Zároveň prieskumy verejnej mienky, najmä tie, ktoré sa týkajú volebných preferencií, môžu mať významný vplyv pri formovaní volebného rozhodnutia konkrétneho voliča a v konečnom dôsledku na slobodné voľby ako jeden z pilierov demokracie.

Predvolebné prieskumy verejnej mienky najčastejšie ovplyvňujú rozhodovanie recipientov, resp. voličov dvoma smermi. **Bandwagon effect** má za následok, že sa voliči prikláňajú ku kandidátom alebo stranám, ktoré majú vyššiu podporu v prieskumoch, čím dochádza k ich zvýhodneniu. V prípade **Underdog effect** naopak, voliči sympatizujú s kandidátmi, ktorí sú v prieskumoch menej preferovaní. Tieto efekty naznačujú, že prieskumy verejnej mienky môžu ovplyvniť volebné správanie tým, že informujú voličov o aktuálnych preferenciách kandidujúcich subjektov. To môže viesť buď k posilneniu podpory pre kandidátov s vyššími preferenciami (bandwagon effect) alebo naopak k zvýšeniu sympatií voči menej preferovaným kandidátom (underdog effect)¹.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že v prípade, ak sa téma spravodajského príspevku týka aktuálnej verejnej politiky a jej spôsob spracovania môže ovplyvniť rozhodovanie recipientov pri voľbách, existuje verejný záujem na tom, aby diváci prijímali presné a úplné informácie. V prípade obsahu posudzovaných spravodajských príspevkov, tento má výraznejší vplyv na formovanie demokratickej diskusie a verejnej mienky, a teda aj na fungovanie štátu, pretože názory divákov, ktoré formujú aj predvolebné prieskumy verejnej mienky sa odrážajú vo voľbách a formujú fungovanie a podobu štátu.

Účastník konania tvrdí, že odvysielané informácie boli faktické, pravdivé, vecné, transparentné, vyvážené, aktuálne, atď. Nepopierame, že prezentované informácie boli skutočne pravdivé a faktické,

¹ <https://academic.oup.com/ijpor/article/33/2/412/5857291>; KUBÁČEK, Jan. Slovník politického managementu a volebního marketingu. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, s. 77.

to však nevylučuje, že neboli úplné a presné, čo je skutočnosť, ktorá je predmetom správnych konaní. Bez ohľadu na faktickosť prezentovaných informácií tieto neobsahovali všetky informácie, resp. informácie o všetkých kandidujúcich subjektoch.

V týchto prípadoch je potom **primárne rozhodujúci zrejmy klúč**, podľa ktorého sa vysielateľ rozhodol tieto výsledky zverejniť. V prípade uvádzaného príkladu volieb do Európskeho parlamentu býva takýmto klúčom napr. hranica zvoliteľnosti 5%.

V prípade spravodajského príspevku odvysielaného v rámci programu *Správy RTVS* na programovej službe Jednotka dňa 21. 5. 2024 v čase o cca 19:00 hod., tento moderátorka uviedla slovami: „Do Európskeho parlamentu by sa dostalo 7 strán.“ Z uvedeného je zrejmé, že v predmetom prieskume budú prezentované výsledky len tých kandidujúcich subjektov, ktoré v prieskume predvolených preferencií dosiahli minimálne, t. j. 5% kvórum. Z úvodného vstupu moderátorky implicitne vyplýva, že okrem 7 politických strán, ktoré by sa podľa tohto prieskumu dostali do Európskeho parlamentu, existujú aj ďalšie kandidujúce subjekty, ktoré neprekročili hranicu zvoliteľnosti 5%, aj keď ich prítomnosť nie je v spravodajskom príspevku explicitne vyjadrená.

Podľa názoru kancelárie Rady je takéto implicitné vyjadrenie existencie aj iných kandidujúcich subjektov do Európskeho parlamentu dostatočne zreteľným klúčom. Explicitné vyjadrenie ich existencie (napr. odkazom na „ostatné kandidujúce subjekty“ alebo „iné strany“) by podľa nášho názoru v tomto prípade znamenalo mechanické uplatňovanie požiadavky úplnosti a presnosti.

V porovnaní so spravodajským príspevkom odvysielaného v rámci programu *Správy RTVS* na programovej službe Jednotka dňa 23. 5. 2024 v čase o cca 19:00 hod., tento na rozdiel od vyššie uvedeného príspevku neobsahoval zrejmy klúč, podľa ktorého sa účastník konania rozhodol zverejniť výsledky predvolebného prieskumu verejnej mienky vyhotoveného agentúrou IPSOS s.r.o

Moderátor: „Volby do Európskeho parlamentu by na Slovensku aktuálne vyhral Smer. V najnovšom prieskume agentúry IPSOS strana tesne predbehla Progresívne Slovensko. Volby budú 8. júna.“

Redaktorka: „Stranu Smer-Sociálna demokracia by volilo takmer 24,5 percenta voličov, o necelé percento menej, 23,5 percenta hlasov by získalo Progresívne Slovensko. Viac ako 10 percent získal v prieskume Hlas-SD. Štvrtá je s 9 percentami Republika. Viac ako 7 percentnú podporu má KDĽ. 5,7 percenta respondentov hlasovalo za Slobodu a Solidaritu.“ V obraze: Stĺpcová grafika zobrazujúca šesť kandidujúcich subjektov, pričom stĺpce sú rôznej výšky, čo korešponduje s nadobudnutými percentami v prieskume, o ktorých rozpráva redaktorka.

Redaktor: „Tesne nad 5 percentami je Hnutie Slovensko. Pod 5% hranicou sú Aliancia, SNS aj Demokrati. Volebný model pripravila pre Denník N agentúra IPSOS medzi 14. a 21. májom. Oslovila 1139 respondentov.“ V obraze: Stĺpcová grafika zobrazujúca štyri kandidujúce subjekty, pričom výška stĺpcov korešponduje s nadobudnutými percentami v prieskume, o ktorých rozpráva redaktor.

Ako vyplýva zo záznamu vysielania programu *Správy RTVS* zo dňa 23. 5. 2024, ako aj prepisu/popisu skutkového stavu, v posudzovanom prípade účastník konania informoval verejnosť o prieskume volebných preferencií celkovo 10 subjektov, pričom najprv uviedol 7 kandidujúcich subjektov, ktoré by získali minimálne kvórum 5% hlasov a dosiahli tak hranicu zvoliteľnosti. Zároveň účastník konania v príspevku uviedol aj 3 kandidujúce subjekty, ktoré by hranicu zvoliteľnosti neprekročili, cit.: „Pod hranicou zvoliteľnosti zostali hnutie Sme rodina, Aliancia aj Demokrati.“ Účastník konania teda síce vymenoval v rámci príspevku aj politické subjekty, ktoré nedosiahli 5% hranicu počtu hlasov, pri týchto však ako poslednú uviedol politickú stranu Demokrati, avšak v predmetom prieskume vyhotovenom

agentúrou IPSOS s.r.o. nasledoval ešte percentuálny údaj o kandidátovi Kotlebovci – ĽS Naše Slovensko a taktiež prieskum odkázal aj na „Iné strany“².

Kľúč výberu údajov z predmetného prieskumu nebol v posudzovanom príspevku explicitne ani implicitne vyjadrený. Z prezentácie výsledkov prieskumu, ktorá obsahovala údaje o kandidujúcich subjektoch, ktoré dosiahli 5% hranicu zvoliteľnosti aj o tých, ktorí túto hranicu zvoliteľnosti nedosiahli podľa Kancelárie Rady vyplýva, že **témou príspevku** mala byť prezentácia prieskumu volebných výsledkov **ako celku**, nie iba vo vzťahu k politickým subjektom, ktoré by sa do Európskeho parlamentu dostali. Preto v ňom neboli zverejnené iba výsledky prieskumu týkajúce sa tých kandidujúcich subjektov, ktoré by presiahli 5% hranicu zvoliteľnosti, ale aj tie, ktoré nedosiahli 5% hranicu, konkrétne 3 subjekty. Nie je teda pravdou, že v príspevku nedošlo k selekcii politických subjektov.

Prezentovaný **klúč** tak v konečnom dôsledku **nekorešpondoval s obsahom prezentovaných informácií**.

Podľa názoru Kancelárie Rady by si informovanie verejnosti o všetkých kandidujúcich subjektoch obsiahnutých v predmetnom prieskume vrátane strany Kotlebovci – ĽS Naše Slovensko a odkazu na „Iné strany“ nevyžadovalo podstatné rozšírenie príspevku. Práve naopak, týmto by účastník konania zabezpečil úplnú informovanosť verejnosti a to bez jeho neprimeraného zaťaženia.

Požiadavka na úplné a presné informovanie recipientov by bola podľa Kancelárie Rady naplnená aj v prípade, ak by bol na obrazovke odvysielaný graf, ktorý by obsahoval výsledky preferencií všetkých kandidujúcich subjektov.

Takáto selektívna prezentácia informácií môže viesť k skresleniu verejnej diskusie, najmä ak nie je zdôvodnená legitímnymi kritériami. V tomto prípade nemožno identifikovať žiadne takéto objektívne kritérium pre vynechanie jednej strany a súhrnného odkazu na „Iné strany“, keďže už bola uvedená pomerne väčšia časť kandidujúcich subjektov pod hranicou zvoliteľnosti.

Z uvedeného dôvodu možno dospieť k záveru, že selektívne neuvádzanie jednej konkrétnej kandidujúcej strany a odkazu na „Iné strany“ predstavuje neúplnú informáciu, ktorá mohla ovplyvniť vnímanie prieskumu verejnosťou. Doplnenie chýbajúcich údajov by nepredstavovalo neprimeranú záťaž pre vysielateľa a zároveň by prispelo k naplneniu princípu neustrannosti, presnosti a úplnosti informovania v zmysle zákona č. 264/2022 Z. z.

Príspevok s výsledkami preferencií politických subjektov pred voľbami do Európskeho parlamentu odvysielaný dňa 4. 6. 2024 v čase o cca 18:16 hod. na rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko v rámci programu *Rádiožurnál* rovnako tak neobsahoval zrejmy a zrozumiteľný kľúč, podľa ktorého by bolo priemernému recipientovi zrejmé, akým spôsobom sa účastník konania rozhodol tieto výsledky zverejniť.

Moderátorka: „Ak by voľby do Európskeho parlamentu boli na konci mája, zvíťazil by v nich Smer SD. Získal by 22,5 percenta hlasov. Vyplýva to z volebného modelu agentúry Median.sk od 21. do 27. mája na vzorke 1006 respondentov. Na druhom mieste by skončilo hnutie Progresívne Slovensko so ziskom

² <https://www.ipsos.com/sites/default/files/ct/news/documents/2024-05/IPSOS%20-%20Tla%20Dov%20spr%20va%20-%20Reprezentat%20ADvny%20prieskum%20politick%20BDch%20preferenci%20do%20EP%202024.pdf>.

20,6 percenta hlasov a potom strana Hlas SD so 14 percentami. Do europarlamentu by sa dostali aj hnutie Republika, KDĽ, strana SaS a hnutie Slovensko.“

Kľúč výberu údajov z predmetného prieskumu nebol v posudzovanom príspevku explicitne ani implicitne vyjadrený. Z prezentácie výsledkov prieskumu, ktorá obsahovala údaje len o kandidujúcich subjektoch, ktoré dosiahli 5% hranicu počtu hlasov podľa Kancelárie Rady vyplýva, že **témou príspevku** mala byť prezentácia prieskumu volebných výsledkov len tých kandidujúcich subjektov, ktoré by sa do Európskeho parlamentu dostali.

Selektívna prezentácia informácií môže viesť k skresleniu, ak nie je zreteľne uvedený kľúč výberu alebo nie je zabezpečený úplný kontext poskytovaných údajov. Takáto prezentácia mohla u recipientov vyvolať dojem, že ide o kompletné výsledky prieskumu, čo mohlo viesť k nepresnej interpretácii údajov. V predmetnom prípade účastník konania mohol zabezpečiť úplnosť a presnosť odvysielaných informácií napr. explicitným odkazom na skutočnosť, že prieskum zahŕňal aj ďalšie politické subjekty, ktoré však nedosiahli hranicu zvoliteľnosti. Táto informácia mohla byť vyjadrená napríklad vstupom moderátorky na konci príspevku, v ktorom by zaznelo: „*Ostatné politické subjekty by podľa prieskumu nezískali mandát v Európskom parlamente.*“. Takáto formulácia by jednoznačne signalizovala, že vo výstupe neboli zahrnuté všetky kandidujúce subjekty, čím by sa predchádzalo riziku dezinterpretácie.

Ďalšou možnosťou bolo uvedenie zrejmeho kľúča selekcie hneď na začiatku príspevku, čo by recipientom poskytlo jednoznačný rámec interpretácie. Vysielateľ mohol napríklad zvoliť formuláciu: „*Do Európskeho parlamentu by sa podľa prieskumu dostali tieto strany...*“, z ktorej by implicitne vyplývalo, že existujú aj ďalšie kandidujúce subjekty, ktoré túto hranicu neprekročili. Takéto jednoznačné vymedzenie tematického rozsahu príspevku by prispelo k vyššej informačnej transparentnosti a minimalizovalo riziko dezinterpretácie prezentovaných údajov.

Nevykonanie ani jednej z uvedených možností mohlo viesť k informačnej neúplnosti recipientov.

V predmetnom prípade nepredstavuje porušenie princípov úplnosti a presnosti skutočnosť, že sa účastník konania rozhodol uviesť len tie kandidujúce subjekty, ktoré by sa do Európskeho parlamentu dostali. Nedostatkom však bola absencia explicitného alebo implicitného uvedenia výberového kľúča, čo mohlo viesť k nesprávnej interpretácii výsledkov prieskumu recipientami.

Účastník konania v tejto súvislosti uvádza, že v prípade zverejnenia súhrnnej informácie, t. j. označenia „iné strany“ alebo „ostatné strany“ nie je zrejme, o ktoré konkrétne kandidujúce subjekty ide. Ďalej uvádza, že podľa tohto princípu by takéto subjekty boli rovnako znevýhodnené aj ich subsumovaním pod súhrnné označenie, pretože aj v takomto prípade absentuje konkrétne označenie jednotlivých kandidujúcich subjektov.

Cieľom súhrnného označenia nie je detailná identifikácia jednotlivých kandidujúcich subjektov, ale zabezpečenie informačnej úplnosti a presnosti prezentovaných údajov. V kontexte prezentácie výsledkov prieskumu volebných preferencií znamená požiadavka úplnosti to, že informácie nesmú byť selektívne uvádzané tak, aby mohli vyvolať skreslené vnímanie reality u recipientov.

Ako sme uviedli vyššie, účastník konania nebol v prípade príspevku, v ktorom prezentoval výsledky preferencií politických subjektov pred voľbami do Európskeho parlamentu odvysielaného dňa 4. 6. 2024 na rozhlasovej programovej službe Rádio Slovensko povinný uviesť presné názvy všetkých politických subjektov, avšak jeho povinnosťou bolo recipientom ozrejmiť, že okrem uvedených strán sa v prieskume nachádzali aj ďalšie kandidujúce subjekty.

V danom prípade však absencia akéhokoľvek odkazu na politické subjekty, ktoré nedosiahli hranicu zvoliteľnosti, mohla navodiť mylný dojem, že tieto subjekty v prieskume vôbec nefigurovali a teda, že sa ani neuchádzali o mandát v Európskom parlamente. Aby sa tomuto efektu predišlo, bolo nevyhnutné, aby účastník konania aspoň súhrnne odkázal na existenciu ďalších subjektov, ktoré sa v prieskume nachádzali, hoci nezískali potrebný počet hlasov.

Podľa názoru Kancelárie Rady je žiadúcim stavom, aby vysielatelia v predvolebných príspevkoch uvádzali všetky kandidujúce subjekty spolu s ich percentuálnymi výsledkami preferencií. Tento prístup by zabezpečil maximálnu transparentnosť, presnosť a úplnosť informácií, čím by sa naplnila požiadavka objektívnosti a nestrannosti programov.

Avšak máme za to, že pri veľkom počte kandidujúcich subjektov by bolo zrejme neúmerné uviesť všetky tieto údaje v rámci jedného spravodajského príspevku. Odvysielanie takéhoto rozsahu informácií by mohol byť vyčerpávajúci a spôsobovať neprímeranú záťaž pre vysielateľa.

Podľa § 16 ods. 1 zákona č. 264/2022 Z. z.: „*Poskytovateľ obsahovej služby poskytuje obsahovú službu slobodne a nezávisle. Do jej obsahu možno zasahovať iba na základe zákona a v jeho medziach.*“ Uvedené znamená, že vysielatelia rozhodujú o rozsahu a spôsobe informovania verejnosti, avšak takéto rozhodovanie musí byť v súlade so zásadami objektivity, nestrannosti a vyváženosti. Tento princíp redakčnej slobody musí byť o to prísnejšie vyvážený v spravodajskom programe zodpovednosťou za objektívnosť a nestrannosť poskytovaných informácií.

V tejto súvislosti Kancelária Rady zohľadňuje potrebu rovnováhy medzi ochranou verejného záujmu na objektívnom informovaní recipientov, resp. voličov a minimalizovaním záťaže pre vysielateľov. Tento prístup spočíva buď v odkaze na súhrnné označenie politických subjektov, ktoré kandidujú vo voľbách ale nedosiahli v tomto prípade 5% hranicu počtu hlasov alebo grafickým znázornením výsledkov prieskumov verejnej mienky, ktoré by obsahovalo percentuálne preferencie všetkých kandidujúcich subjektov, čím sa divákovi poskytne možnosť informovať sa o výsledkoch všetkých politických subjektov. Tento spôsob zabezpečuje právo verejnosti na objektívne a nestranné informácie, pričom zároveň nekladie na vysielateľa neprímerané požiadavky na podrobnú prezentáciu volebných preferencií všetkých kandidujúcich subjektov.

Účastník konania vo svojom vyjadrení namieta nejednotnú prax Rady v obdobných prípadoch. Argumentuje tým, že Rada svojim rozhodnutím č. RZK/61/2019 zo dňa 9. 10. 2019 zastavila správne konanie č. 1161/SKO/2019 vedené voči účastníkovi konania, zatiaľ čo v správnom konaní č. 901/SKO/2020 uložila Rada svojim rozhodnutím č. RL/10/2020 zo dňa 17. 6. 2020 účastníkovi konania sankciu.

V tejto súvislosti Kancelária Rady konštatuje, že v správnych konaniach, ktoré účastník konania vo svojom vyjadrení uvádza, ide o dve rôzne skutkové stavy. Predmetnom správnom konaní č. 1161/SKO/2019 bol príspevok, ktorého účelom bola komparácia vybraných údajov z volebných prieskumov viacerých agentúr. Rada v tomto prípade posudzovala, či možno považovať metodiku porovnania prieskumov verejnej mienky za akceptovateľný dôvod spôsobu prezentácie posudzovaného príspevku. V tomto prípade teda nešlo o oznámenie celkových výsledkov prieskumu verejnej mienky. V tejto súvislosti Rada skonštatovala, že komparácia výsledkov viacerých prieskumov, založená na numerickom porovnaní vybraných údajov získaných prieskumami v danom prípade nenasleduje princíp objektívnosti a nestrannosti spravodajského programu. Zároveň účastník konania v posudzovanom príspevku uviedol zrejmy kľúč výberu (hranica 3%), cit.: „*nasledujúci 6-ti kandidáti by získali menej ako 3%.*“. Rada preto predmetné správne konanie zastavila. V prípade správneho konania č. 901/SKO/2020 Rada uložila účastníkovi konania sankciu – upozornenie na porušenie zákona, pretože neuviedol zrejmy kľúč výberu, podľa ktorého sa rozhodol zverejniť výsledky preferencií v súvislosti

s parlamentnými voľbami v roku 2020. Účastník v tomto prípade vymenoval kandidujúce subjekty, ktoré by získali 5% hlasov a dostali sa tak do parlamentu a zároveň vymenoval aj tie kandidujúce subjekty, ktoré nedosiahli 5% hranicu počtu hlasov, pri týchto však ako poslednú uviedol politickú stranu VLASTĚ, teda v poradí 12. subjekt z 25.

Kancelária Rady odmieta tvrdenie účastníka konania o nejednotnosti rozhodovacej praxe Rady, pretože vo vyššie uvedených správnych konaniach, na ktoré účastník konania poukázal išlo o odlišný skutkový stav, ktorý Rada posudzovala individuálne v každom jednotlivom prípade.

Účastník konania sa ďalej argumentačne opiera o uznesenie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky z 29. 6. 2006, sp. zn.: Vol 15/2006-20, zverejnené v Zbierke rozhodnutí Najvyššieho správneho súdu Českej republiky pod č. 946/2006, cit.: *„Vyváženost a rovný přístup do veřejnoprávních médií nelze chápat mechanicky jako absolutní rovnost kandidujících subjektů, nýbrž pohledem tzv. odstupňované rovnosti. To znamená, že jednak musí každý kandidující subjekt dostat alespoň určitou minimální šanci ke své prezentaci tak, aby byl naplněn požadavek jejich plurality; nad tuto minimální úroveň musí být zastoupení kandidujících subjektů ve vysílání, zejména v pořadech zpravodajských či v publicistických debatách, přiměřené jejich politickému a společenskému významu*

Účastník konania má za to, že z citovaného uznesenia vyplýva, cit.: *„...kandidující subjekty, které v rámci prieskumov predvolebných preferencií dosahujú len minimálnu, či nepatrnú mieru podpory, nemajú automaticky nárok na priestor na svoju prezentáciu vo vysielaní verejnoprávneho vysielateľa.“*

Predmetné uznesenie sa zaoberá otázkou povinností médií voči kandidujúcim subjektom v období predvolebnej kampane do Poslaneckej snemovne Parlamentu Českej republiky. Predmetom konania bola námietka navrhovateľa, podľa ktorej došlo k porušeniu § 16 ods. 4 zákona č. 247/1995 Sb. o voľbách do Parlamentu Českej republiky (ďalej len „zákon č. 247/1995 Sb.“) tým, že vysielateľ nerovnomerne rozdelil vysielací čas medzi kandidujúce subjekty a tým údajne uprednostnil niektoré politické strany na úkor iných.

Najvyšší správny súd Českej republiky zdôraznil, že všetky médiá podliehajúce regulácii na základe zákona č. 231/2001 Sb. o provozování rozhlasového a televizního vysílání majú povinnosť zabezpečiť objektivnosť a vyváženosť vysielania. V prípade verejnoprávných médií (Česká televízia a Český rozhlas), tieto musia popri požiadavke objektivnosti a vyváženosti vysielania naplniť ešte špecifickú povinnosť ustanovenú v § 16 ods. 4 zákona č. 247/1995 Sb., kedy sú Česká televízia a Český rozhlas povinní vyhradiť 14 hodín ich vysielacieho času na seba prezentáciu kandidujúcich subjektov, pričom ten musí byť rovným dielom rozdelený medzi všetky kandidujúce subjekty. Nad rámec týchto 14 hodín sa však od tejto požiadavky mechanickej rovnosti upúšťa a na jej miesto nastupuje požiadavka vyváženosti a objektivnosti a požiadavka primerane rovného prístupu.

Najvyšší správny súd Českej republiky teda rozlišuje medzi pozíciou, v ktorej Česká televízia a Český rozhlas konajú ako vykonávatelia zákonom striktno definovaného práva (rovnomé rozdelenie 14 hodín vysielacieho času) a situáciou, keď vystupujú v celej úplnosti svojho mediálneho pôsobenia.

V tejto súvislosti Najvyšší správny súd Českej republiky zavádza koncept odstupňovanej rovnosti, ktorý je podrobne rozpracovaný v nemeckej odbornej literatúre a judikatúre. **Podľa tejto zásady nemôžu byť politické subjekty vylúčené z mediálneho priestoru len na základe ich nižšieho politického významu, avšak zároveň nie je potrebné, aby všetky subjekty dostali rovnaký vysielací čas.**

Z uvedených princípov vyplýva, že médiá nemusia pri spravodajskom pokrytí volieb poskytovať rovnaký vysielací čas všetkým politickým subjektom, ale môžu zohľadniť ich spoločenský význam. **Tento prístup však nesmie viesť k úplnému vylúčeniu žiadnej strany zo spravodajského pokrytia.** Tento koncept je

v súlade s princípmi demokratickeho volebného procesu, keďže zabezpečuje jednak pluralitu názorov, ale zároveň reflektuje politickú realitu a relevantnosť jednotlivých subjektov v politickom systéme.

Na základe vyššie uvedeného nesúhlasíme s účastníkom konania s jeho tvrdením, že politické subjekty, ktoré v rámci prieskumov predvolebných preferencií dosahujú len minimálnu, či nepatrnú mieru podpory, **nemajú nárok na priestor na svoju prezentáciu** vo vysielaní verejnoprávneho vysielateľa. Tento názor vyvrátilo samotné predmetné uznesenie, v ktorom Najvyšší správny súd Českej republiky skonštatoval, cit.: „*Podle této koncepce ze zásady rovnosti šancí politických stran připuštěných k volbám plyne, že nemohou být vyloučeny z přístupu k rozhlasovému a televiznímu vysílání s odkazem na to, že jsou nevýznamné nebo politicky škodlivé. Tato zařízení totiž musí dát prostor všem tendencím. Na straně druhé však zásada rovnosti soutěžních šancí stran neznamená, že všechny tyto strany musí mít vymezen stejný vysílací čas pro volební agitaci. „Je ústavněprávně přípustné vyměřit vysílací časy diferencovaně podle významu stran (odstupňovaná rovnost šancí), pokud malým a novým stranám je dán k dispozici rovněž přiměřený vysílací čas ...“.*

Na základe vyššie uvedeného je možné, ako vo svojom vyjadrení uvádza aj účastník konania, predmetné uznesenie aplikovať na rozdelenie vysielacieho času v prípade volebnej agitácie, resp. sebaaprezentácie politických subjektov, nie však na spôsob, akým médiá informujú o politickej situácii či výsledkoch volebných prieskumoch.

Účastník konania má za to, že v prípade kedy právne predpisy nestanovujú konkrétne pravidlá pre štruktúru a obsah zverejňovania volebných prieskumov, nemôže správny orgán konštatovať porušenie zákona č. 264/2022 Z. z. na základe vlastnej správnej úvahy alebo zaužívanej praxe.

Rada je orgánom štátnej správy s celoštátnou pôsobnosťou, ktorý vykonáva dohľad nad dodržiavaním právnych predpisov upravujúcich okrem iného aj vysielanie. To znamená, že zákonodarca zveril priamo Rade pôsobnosť posudzovať dodržiavanie ustanovení zákona č. 264/2022 Z. z. a s ním súvisiacich právnych predpisov.

Ako sme už uviedli vyššie, výsledky volebných prieskumov môžu mať značný vplyv na verejnú mienku a politické rozhodovanie. Ak by prezentácia výsledkov nebola objektívna a nestranná alebo by mala zjavnú tendenciu ovplyvniť verejnú mienku, môže to ovplyvniť formovanie demokratickej diskusie, a teda aj fungovanie štátu. Rada je preto povinná zabezpečiť aby verejnosť dostávala úplné, presné a pravdivé informácie.

Aj keď právne predpisy nešpecifikujú presné pravidlá pre štruktúru a obsah zverejňovania volebných prieskumov, Rada je na základe zákona č. 264/2022 Z. z. jediným kompetentným správnym orgánom na posúdenie, či spôsob prezentácie výsledkov predvolebných prieskumov v spravodajských programoch zodpovedá kritériám objektívnosti a nestrannosti podľa ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z.

* * *

V závere účastník konania vo svojom vyjadrení uvádza, že posudzované príspevky neboli spôsobilé dostať sa do kolízie s konkrétnym verejným záujmom a aplikácia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je tak úplne vylúčená.

K posúdeniu ústavnosti obmedzenia slobody prejavu vysielateľa a k aplikácii ústavného testu proporcionality pri obmedzení slobody prejavu možno uviesť, že sloboda prejavu, zakotvená v čl. 26 Ústavy SR, patrí medzi základné politické práva v právnom poriadku každej demokratickej spoločnosti. Podľa čl. 26 ods. 1 Ústavy SR „Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.“. Podľa čl. 26

ods. 2 Ústavy SR „Každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.“

Avšak sloboda prejavu nie je bez hraníc, t. j. nemá absolútny charakter. Ústava SR v čl. 26 ods. 4 ustanovuje možnosť obmedzenia slobody prejavu a práva na vyhľadávanie a šírenie informácií, a to nasledovne: „Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti.“ V prípade vzájomného konfliktu ústavou garantovaných práv Ústavný súd SR vo svojej doterajšej judikatúre už viackrát zdôraznil, že každý konflikt vo vnútri systému základných práv a slobôd (resp. ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách) treba riešiť prostredníctvom zásady ich spravodlivej rovnováhy (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 22/06, m. m. PL. ÚS 6/04, III. ÚS 34/07).

Všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, kým uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 362/09, PL. ÚS 7/96). Z toho vyplýva, že sloboda prejavu je garantovaná len do tej miery, pokiaľ v neprimeranom rozsahu nezasahuje do základných práv a slobôd a právom chránených záujmov iných, prípadne do iných záujmov chránených právnym poriadkom krajiny. V takých prípadoch je nutné hovoriť o jej obmedzení a výnimkách, kedy je potrebné zasiahnuť do slobody prejavu.

Z citovaného ustanovenia Ústavy SR vyplýva, že slobodu prejavu je možné obmedziť na základe kumulatívneho splnenia troch podmienok. Obmedzenie slobody prejavu musí

- vyplývať zo zákona (požiadavka legality),
- sledovať legitímny cieľ (požiadavka legitimacy), ktorý vyplýva z ustanovenia čl. 26 ods. 4 Ústavy SR,
- byť nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (požiadavka proporcionality).

Ústava SR za legitímny cieľ obmedzenia slobody prejavu považuje ochranu **práv a slobôd iných**, bezpečnosť štátu, verejného poriadku a ochranu verejného zdravia, mravnosti. Z uvedeného vyplýva, že obmedzenie slobody prejavu je možné z dôvodu ochrany verejného záujmu, ako aj ochrany individuálnych záujmov.

Ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. predstavuje zákonné obmedzenie slobody prejavu.

Vzhľadom na mienkotvorný charakter médií, a to najmä spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky, je nanajvyš oprávnená zákonná požiadavka, aby bolo divákom, ako pasívnym recipientom informácií, umožnené prijímať objektívne informácie podané nestranným spôsobom, spomedzi ktorých si môžu vybrať a utvoriť si pre danú otázku svoj vlastný názor. Význam zákonnej povinnosti zabezpečiť objektívnosť a nestrannosť v rámci spravodajského programu a cieľ zákonného obmedzenia slobody prejavu je teda potrebné vidieť v ochrane verejného záujmu a práva verejnosti byť objektívne informovaný s možnosťou utvoriť si na predmetnú tému, resp. kauzu vlastný názor. Podmienka legality a legitimacy obmedzenia slobody prejavu je teda naplnená.

Sloboda prejavu a právo na šírenie informácií je zakotvené aj v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru „Každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.“ Legitímne

ciele obmedzenia slobody prejavu sú stanovené v čl. 10 ods. 2 Dohovoru, ktorý znie: „Výkon týchto slobôd, pretože zahŕňa aj povinnosti aj zodpovednosť, môže podliehať takým formalitám, podmienkam, obmedzeniam alebo sankciám, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, územnej celistvosti alebo verejnej bezpečnosti, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky, ochrany povesti alebo **práv iných**, zabráneniu úniku dôverných informácií alebo zachovania autority a nestrannosti súdnej moci.“

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že je legitímne obmedziť slobodu prejavu aj pri zabezpečovaní objektívnosti a nestrannosti spravodajských programov a programov aktuálnej publicistiky. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *Manole a iní v. Moldavsko* (rozhodnutie zo 17. 9. 2009) uviedol, že skutočné a účinné uplatňovanie slobody prejavu nezávisí len od povinnosti štátu nezasahovať do slobody prejavu, ale môže od neho vyžadovať, aby prijal pozitívne ochranné opatrenia, pričom vzhľadom na význam slobody prejavu „štát musí byť konečným garantom plurality“. V tomto rozhodnutí Európsky súd pre ľudské práva tiež uviedol, že štát má povinnosť zabezpečiť, aby „verejnosť mala prostredníctvom televízie a rozhlasu prístup k nestranným a presným informáciám a ku škále názorov a komentárov, odrážajúcich okrem iného rôznorodosť politických názorov v krajine“. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* (rozhodnutie Veľkej komory z 5. 4. 2022) uviedol, že „ako sa uvádza v odporúčaní Výboru ministrov CM/Rec (2007)2 o pluralite médií a rozmanitosti mediálneho obsahu...“, „pluralizmus informácií a rozmanitosť mediálneho obsahu nebudú automaticky zaručené znásobením prostriedkov komunikácie ponúkaných verejnosti“. Vyžaduje sa zaručenie rozmanitosti celkového obsahu programu, čo najviac odrážajúceho rôznorodosť názorov, s ktorými sa možno stretnúť v spoločnosti, na ktorú sú programy zamerané.“

Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *NIT S.R.L. v. Moldavsko* uviedol, že účelom sankcie uloženej vysielateľovi bola „potreba zachovať prístup verejnosti k nestrannému, dôveryhodnému a rozmanitému politickému prejavu prostredníctvom televíznych spravodajských programov“, pričom „cieľ zásahu v tomto prípade bol legitímny podľa tretej vety článku 10 ods. 1“ Dohovoru a zásah tiež „zodpovedal legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“ Dohovoru. Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí vo veci *ATV Zrt v. Maďarsko* (rozhodnutie z 28. 4. 2020) uviedol, že opatrenie obmedzujúce slobodu prejavu vysielateľa „bolo určené na zabezpečenie práva publika na vyvážené a nezaujaté informovanie o veciach verejného záujmu v spravodajských programoch, a teda sledovalo cieľ „ochrany práv iných““. Európsky súd pre ľudské práva taktiež v rozhodnutí vo veci *Animal Defenders International v. Spojené kráľovstvo* (rozhodnutie Veľkej komory z 22. 4. 2013) uviedol, že obmedzenie slobody prejavu s cieľom zachovania nestrannosti vysielania o veciach verejného záujmu „zodpovedá legitímnemu cieľu ochrany „práv iných“, na ktorý odkazuje druhý odsek článku 10“ Dohovoru.

Názor Ústavného súdu SR vyjadrený v náleze č. II ÚS 307/2014-45 je tak na základe uvedeného možné považovať sčasti za prekonaný súčasnou judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, obzvlášť čo sa týka namietanej neexistencie práva na objektívne informácie.

Požiadavku proporcionality je potrebné zohľadniť pri výklade a aplikácii konkrétnych zákonných ustanovení v konkrétnom prípade a pri rozhodovaní, či existujúci skutkový stav možno subsumovať pod konkrétne zákonné ustanovenie, a taktiež pri ukladaní sankcie. V súlade s požiadavkou proporcionality je teda potrebné ustanovenie § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. a ďalšie ustanovenia zákona vykladať takým spôsobom, aby to bolo v súlade s ústavným právom na slobodu prejavu a ústavnými podmienkami jeho obmedzenia.

V tomto konkrétnom prípade je sloboda prejavu obmedzená v dôsledku vyvodenia administratívnoprávnej zodpovednosti za porušenie povinnosti vysielateľa zabezpečiť objektívnosť

a nestrannosť spravodajského programu, sledujúc legitímny cieľ - ochranu práva verejnosti byť objektívne a nestranne informovaný o veciach verejného záujmu a o spoločensky relevantných témach.

Zohľadniac celkové spracovanie a obsah posudzovaných programov a skutočnosť, že povinnosť sprostredkovať výsledky volebných preferencií všetkých kandidujúcich subjektov v posudzovaných spravodajských príspevkoch spôsobmi uvedenými Kanceláriou Rady vyššie v právnej analýze predmetných programov nepredstavuje neprimeraný zásah do tvorby a vysielania spravodajstva. Upozornenie na porušenie zákona ako najmiernejšia sankcia za porušenie ustanovenia § 25 písm. b) zákona č. 264/2022 Z. z. je preto obmedzením práva vysielateľa na slobodu prejavu a šírenie informácií je z ústavného hľadiska proporcionálne a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na ochranu práv a slobôd iných a ochranu verejného poriadku.

* * *

Zavinenie je teóriou trestného práva definované ako vnútorný psychický vzťah páchatel'a k porušeniu alebo ohrozeniu záujmu chráneného právnou normou. Z povahy veci teda vyplýva, že otázku zavinenia možno skúmať len pokiaľ ide o fyzickú osobu, t. j. osobu s biologickou podstatou človeka. Zákon č. 264/2022 Z. z. na rozdiel od zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov neumožňuje Rade pričítať právnickej osobe zavinenie fyzickej osoby, ktorá porušila právnú povinnosť uloženú právnickej osobe (napr. štatutárny orgán). Zo zákona č. 264/2022 Z. z. nemožno vyvodit' ani tzv. relatívnu objektívnu zodpovednosť. V uvedenom prípade by zákonodarca vymenoval dôvody, kedy sa právnická osoba zbaví administratívnej zodpovednosti za správny delikt. Napríklad právnická osoba preukáže tú skutočnosť, že vynaložila všetko úsilie, ktoré bolo možné od nej spravodlivo požadovať, aby porušeniu právnej povinnosti zabránila. Pri posudzovaní danej veci sa teda uplatňuje tzv. absolútna objektívna zodpovednosť. Fakticky ide o zodpovednosť za výsledok, pretože subjektívna stránka (zavinenie) nie je súčasťou skutkovej podstaty prejednávaného správneho deliktu.

* * *

ZÁVER:

Vzhľadom na všetky uvedené argumenty navrhujeme Rade, aby prijala uznesenia v zmysle vyššie uvedených návrhov.